

CM/Rec(2010)12 ajánlás
a Miniszteri Bizottság ajánlása a tagállamoknak
a bírákról: függetlenség, hatékonyság és felelősség

(A Miniszteri Bizottság által 2010. november 17-én, a miniszter-helyettesek 1098. ülésén elfogadva)

A Miniszteri Bizottság az Európa Tanács Alapokmányának 15.b. cikke értelmében,

tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (a továbbiakban: az egyezmény, ETS 5. sz.) 6. cikkére, amely szerint "mindenkinek joga van ahhoz, hogy a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróságon ésszerű időn belül tisztességes és nyilvános tárgyaláshoz jusson", valamint az Emberi Jogok Európai Bíróságának vonatkozó ítélkezési gyakorlatára;

tekintettel az Egyesült Nemzetek Szervezetének az igazságszolgáltatás függetlenségére vonatkozó alapelveire, amelyeket az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 1985 novemberében hagyott jóvá;

tekintettel az Európai Bírák Konzultatív Tanácsának (CCJE) véleményére, az igazságszolgáltatás hatékonyságával foglalkozó Európai Bizottság (CEPEJ) munkájára és az Európa Tanács többoldalú üléseinek keretében elkészített, a bírák jogállásáról szóló európai chartára;

megállapítva, hogy bírói feladataik gyakorlása során a bírák szerepe alapvető fontosságú az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmének biztosításában;

a bírák függetlenségének előmozdítása céljából, amely a jogállamiság szerves részét képezi, és nélkülözhetetlen a bírák pártatlanságához és az igazságszolgáltatási rendszer működéséhez;

hangsúlyozva, hogy az igazságszolgáltatás függetlensége minden ember számára biztosítja a tisztességes eljáráshoz való jogot, és ezért nem a bírák kiváltsága, hanem az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának biztosítója, amely lehetővé teszi, hogy minden ember megbízzon az igazságszolgáltatásban;

tudatában annak, hogy a hatékony és igazságos jogrendszer megvalósítása érdekében biztosítani kell a bírák helyzetét és hatáskörét, és arra kell ösztönözni őket, hogy tevélegesen kötelezzék el magukat az igazságszolgáltatási rendszer működése mellett;

tudatában annak, hogy biztosítani kell a valamennyi személy érdekeinek védelmét célzó igazságszolgáltatási felelősségek, feladatok és hatáskörök megfelelő gyakorlásának lehetőségét;

azzal a céllal, hogy tanuljanak a tagállamok különböző tapasztalataiból az igazságügyi intézmények jogállamisággal összhangban történő megszervezése tekintetében;

tekintettel a jogrendszerek, alkotmányos álláspontok és a hatalmi ágak szétválasztására vonatkozó megközelítések sokféleségére;

megjegyezve, hogy ezen ajánlásban semmi sem kívánja csökkenteni a bírák függetlenségének a tagállamok alkotmányai vagy jogrendszerei által biztosított garanciáit;

megjegyezve, hogy néhány tagállam alkotmánya vagy jogrendszere létrehozott egy tanácsot, amelyre ebben az ajánlásban "igazságszolgáltatási tanácsként" kell hivatkozni;

azzal a céllal, hogy előmozdítsák a különböző tagállamok igazságügyi hatóságai és egyes bírái közötti kapcsolatokat a közös igazságügyi kultúra kialakulásának elősegítése érdekében;

tekintettel arra, hogy a Miniszteri Bizottság [Rec\(94\)12](#). ajánlása a bírák függetlenségéről, hatékonyságáról és szerepéről jelentős mértékben aktualizálásra szorul a bírák függetlenségének és hatékonyságának előmozdításához szükséges valamennyi intézkedés megerősítése, felelősségük garantálása és hatékonyabbá tétele, valamint az egyes bírák és általában az igazságszolgáltatás szerepének megerősítése érdekében,

ajánlja, hogy a tagállamok kormányai tegyenek intézkedéseket annak biztosítására, hogy a fent említett [Rec\(94\)12](#) ajánlást felváltó jelen ajánlás függelékében foglalt rendelkezéseket alkalmazzák jogszabályaikban, politikáikban és gyakorlatukban, és hogy a bírák számára lehetővé tegyék, hogy e rendelkezésekkel összhangban végezzék feladataikat.

Az ajánlás függeléke [CM/Rec\(2010\)12](#)

I. fejezet - Általános szempontok

Az ajánlás alkalmazási területe

1. Ez az ajánlás az igazságszolgáltatási feladatokat ellátó valamennyi személyre vonatkozik, beleértve az alkotmányos ügyekkel foglalkozó személyeket is.
2. Az ebben az ajánlásban foglalt rendelkezések a nem hivatásos bírákra is vonatkoznak, kivéve, ha a szövegkörnyezetből egyértelműen kiderül, hogy azok csak a hivatásos bírákra vonatkoznak.

A bírói függetlenség és a függetlenség védelmének szintje

3. Az Egyezmény 6. cikkében meghatározott függetlenség célja, hogy minden személy számára biztosítsa azt az alapvető jogot, hogy ügyében tisztességes eljárás keretében, kizárólag törvényes alapon és minden illetéktelen befolyástól mentesen döntsenek.
4. Az egyes bírák függetlenségét az igazságszolgáltatás egészének függetlensége biztosítja. Mint ilyen, ez a jogállamiság alapvető szempontja.
5. A bírának korlátlan szabadságot kell biztosítani arra, hogy az ügyekben pártatlanul, a jognak és a tények értelmezésének megfelelően döntsenek.
6. A bírának elegendő hatáskörrel kell rendelkezniük, és képesnek kell lenniük arra, hogy gyakorolhassák azokat feladataik ellátása, valamint tekintélyük és a bíróság méltóságának megőrzése érdekében. Az ügyvel kapcsolatban álló valamennyi személynek, beleértve a közintézményeket vagy azok képviselőit is, a bíró fennhatósága alá kell tartoznia.
7. A bíró és az igazságszolgáltatás függetlenségét az alkotmányban vagy a tagállamokban a lehető legmagasabb jogi szinten kell rögzíteni, a jogalkotás szintjén pedig konkrétabb szabályokat kell előírni.
8. Ha a bírák úgy vélik, hogy függetlenségük veszélyben van, lehetőséget kell biztosítani számukra, hogy az igazságszolgáltatási tanácshoz vagy más független hatósághoz fordulhassanak, vagy hatékony jogorvoslati lehetőségekkel kell rendelkezniük.
9. Egy ügyet nem szabad egy adott bírótól alapos indoklás nélkül visszavonni. A bírótól való ügy visszavonásáról szóló döntést objektív, előre meghatározott kritériumok alapján és átlátható eljárást követően az igazságszolgáltatáson belül egy hatóságnak kell meghoznia.

10. Csak maguk a bírák dönthetnek saját hatáskörükről az egyedi ügyekben a törvényben meghatározottak szerint.

II. fejezet - Külső függetlenség

11. A bírák külső függetlensége nem a bírák saját érdekében biztosított előjog vagy kiváltság, hanem a jogállamiság és a pártatlan igazságszolgáltatást kereső és elváró személyek érdekében biztosított előjog. A bírák függetlenségét a szabadság, az emberi jogok tiszteletben tartása és a pártatlan jogalkalmazás garanciájának kell tekinteni. A bírák pártatlansága és függetlensége alapvető fontosságú a felek bíróság előtti egyenlőségének garantálásához

12. A bírának és a bírói karnak függetlenségük sérelme nélkül konstruktív munkakapcsolatot kell fenntartaniuk a bíróságok irányításában és igazgatásában részt vevő intézményekkel és hatóságokkal, valamint azokkal a szakemberekkel, akiknek feladatai a bírák munkájához kapcsolódnak, a hatékony és eredményes igazságszolgáltatás elősegítése érdekében.

13. Minden szükséges intézkedést meg kell tenni a bírák függetlenségének és pártatlanságának tiszteletben tartása, védelme és előmozdítása érdekében.

14. A törvénynek szankciókat kell előírnia a bírakat illetéktelen módon befolyásolni kívánó személyekkel szemben.

15. Az ítéleteket meg kell indokolni és nyilvánosan ki kell hirdetni. A bírának egyébként nem kell indokolniuk ítéleteiket.

16. A bírák határozatai nem képezhetik felülvizsgálat tárgyát, kivéve a fellebbezési vagy újrafelvételi eljárásokat, a törvényben előírtak szerint.

17. Az amnesztiáról, kegyelemről vagy hasonló intézkedésekről szóló határozatok kivételével a végrehajtó és a törvényhozó hatalom nem hozhat olyan határozatokat, amelyek érvénytelenítik a bírósági határozatokat.

18. Ha a végrehajtó és a törvényhozó hatalom a bírák döntéseivel kapcsolatban nyilatkozik, kerülnie kell az olyan kritikát, amely aláásná az igazságszolgáltatás függetlenségét vagy a nyilvánosságnak az igazságszolgáltatásba vetett bizalmát. Kerülniük kell továbbá azokat a lépéseket, amelyek megkérdőjelezhetik a bírói döntések betartására való hajlandóságukat, kivéve a fellebbezésre vonatkozó szándékuk kinyilvánítását

19. A bírósági eljárások és az igazságszolgáltatással kapcsolatos ügyek közérdekűek. Az igazságszolgáltatási ügyekre vonatkozó tájékoztatáshoz való jogot azonban a bírói függetlenség által megszabott korlátokra tekintettel kell gyakorolni. A bíróságok szóvivőinek vagy a bíróságok felelősségi körébe tartozó sajtó- és kommunikációs szolgálatok, illetve az igazságszolgáltatási tanácsok vagy más független hatóságok alá tartozó sajtó- és kommunikációs szolgálatok létrehozása bátorítandó. A bírának visszafogottan kell eljárniuk a médiával való kapcsolataikban.

20. A bírák, akik részei annak a társadalomnak, amelyet szolgálnak, nem tudnak hatékonyan igazságot szolgáltatni a közvélemény beléjük vetett bizalma nélkül. Tájékozódniuk kell a társadalomnak az igazságszolgáltatási rendszerrel szembeni elvárásairól és a működésével kapcsolatos panaszokról. Ehhez hozzájárulnának az igazságügyi testületek vagy más független hatóságok által létrehozott, az ilyen visszajelzések megszerzésére szolgáló állandó mechanizmusok.

21. A bírák hivatali feladataikon kívül is folytathatnak tevékenységet. A tényleges vagy vélt összeférhetetlenség elkerülése érdekében részvételüket a pártatlanságukkal és függetlenségükkel összeegyeztethető tevékenységekre kell korlátozni.

III. fejezet - Belső függetlenség

22. A bírói függetlenség elve az egyes bírák függetlenségét jelenti az ítélezési funkciók gyakorlása során. A bírának döntéshozataluk során függetlennek és pártatlannak kell lenniük, és képesnek kell lenniük arra, hogy bármilyen hatóság - beleértve a bírói karon belüli hatóságokat is - által közvetlenül vagy közvetve gyakorolt korlátozás, illetéktelen befolyás, nyomás, fenyegetés vagy beavatkozás kizárásával járjanak el. A hierarchikus bírói szervezet nem áthatja alá az egyéni függetlenséget.

23. A felsőbb bíróságok nem adhatnak utasításokat a bírának arra vonatkozóan, hogy miként döntsenek az egyes ügyekben, kivéve az előzetes döntéshozatalban vagy a jogorvoslati lehetőségekről a törvénynek megfelelően történő döntéshozatal során.

24. Az ügyek bíróságon belüli elosztásának objektív, előre meghatározott kritériumokat kell követnie a független és pártatlan bíróhoz való jog biztosítása érdekében. Nem befolyásolhatja az ügy egyik fél vagy az ügy kimenetelében egyébként érdekelt személy kívánsága.

25. A bírák szabadon alakíthatnak olyan szakmai szervezeteket illetve csatlakozhatnak azokhoz, amelyek célja függetlenségük megőrzése, érdekeik védelme és a jogállamiság előmozdítása.

IV. fejezet - Igazságszolgáltatási testületek

26. Az igazságszolgáltatási testületek a törvény vagy az alkotmány alapján létrehozott független testületek, amelyek célja az igazságszolgáltatás és az egyes bírák függetlenségének védelme, és ezáltal az igazságszolgáltatási rendszer hatékony működésének elősegítése.

27. Az ilyen testületek tagjainak legalább a fele bíró legyen, akiket a bírói kar minden szintjéről és a bírói karon belüli pluralizmus tiszteletben tartásával választanak ki a kollégáik.

28. Az igazságszolgáltatási testületeknek a bírák és a társadalom felé a lehető legnagyobb fokú átláthatóságot kell tanúsítaniuk azáltal, hogy előre meghatározott eljárásokat és indokolással ellátott határozatokat alkotnak.

29. A bírói testületek feladataik ellátása során nem avatkozhatnak be az egyes bírák függetlenségébe.

V. fejezet - Függetlenség, hatékonyság és források

30. A bírák és az igazságszolgáltatási rendszerek hatékonysága szükséges előfeltétele minden ember jogai védelmének, az Egyezmény 6. cikkében foglalt követelményeknek való megfelelésnek, a jogbiztonságnak és a jogállamiságba vetett közbizalomnak.

31. A hatékonyság azt jelenti, hogy a kérdések tisztességes mérlegelését követően ésszerű időn belül minőségi döntések szülessenek. Az egyes bírák kötelesek biztosítani a hatáskörükbe tartozó ügyek hatékony intézését, beleértve azon határozatok végrehajtását, amelyek végrehajtása a hatáskörükbe tartozik.

32. Az igazságszolgáltatási rendszer megszervezéséért és működéséért felelős hatóságok kötelesek olyan feltételeket biztosítani a bírák számára, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy betöltsék küldetésüket, és a bírák függetlenségének és pártatlanságának védelme és tiszteletben tartása mellett kell elérni a hatékonyságot.

Források

33. Minden államnak megfelelő forrásokat, létesítményeket és felszerelést kell biztosítani a bíróságok számára, hogy azok az Egyezmény 6. cikkében meghatározott normáknak megfelelően működhessenek, és hogy a bírák hatékonyan dolgozhassanak.

34. A bírák számára biztosítani kell a szükséges információkat ahhoz, hogy megfelelő eljárási döntéseket hozhassanak, amennyiben ezek a döntések pénzügyi következményekkel járnak. A bírói döntési jogkörét egy adott ügyben nem korlátozhatja kizárólag az erőforrások leghatékonyabb felhasználásának követelménye.

35. Megfelelő számú bírót és megfelelően képzett kisegítő személyzetet kell a bíróságokhoz rendelni.

36. A bíróságok túlzott leterheltségének megelőzése és csökkentése érdekében a bírói függetlenséggel összhangban álló intézkedéseket kell hozni a nem bírói feladatok más, megfelelő képesítéssel rendelkező személyekre történő átruházása érdekében.

37. Az elektronikus ügyviteli rendszerek és az információs kommunikációs technológiák használatát mind a hatóságoknak, mind a bírának támogatniuk kell, és hasonló módon ösztönözni kell általános használatukat a bíróságokon.

38. Minden szükséges intézkedést meg kell tenni a bírák biztonságának biztosítása érdekében. Ezek az intézkedések magukban foglalhatják a bíróságok és a bírák védelmét, akik fenyegetések vagy erőszakos cselekmények áldozataivá válhatnak vagy válnak.

Alternatív vitarendezés

39. Az alternatív vitarendezési mechanizmusok támogatandók.

Bíróságok igazgatása

40. Az igazságszolgáltatási rendszer költségvetésének előkészítése során konzultálni lehet az igazságszolgáltatási testületekkel - amennyiben vannak ilyenek - vagy más, a bíróságok igazgatásáért felelős független hatóságokkal, magukkal a bíróságokkal és/vagy a bírák szakmai szervezeteivel.

41. A bírák részvétele a bíróságok igazgatásában ösztönzendő.

Értékelés

42. Az igazságszolgáltatás hatékonyságához és minőségének folyamatos javításához való hozzájárulás érdekében a tagállamok az (58) bekezdéssel összhangban bevezethetnek a bírák igazságügyi hatóságok általi értékelésére szolgáló rendszereket.

Nemzetközi vetület

43. Az államoknak biztosítaniuk kell a bíróságok számára a megfelelő eszközöket, hogy a bírák hatékonyan tudják ellátni feladataikat a külföldi vagy nemzetközi elemeket tartalmazó ügyekben, valamint támogatniuk kell a nemzetközi együttműködést és a bírák közötti kapcsolatokat.

VI. fejezet - A bíró jogállása

Kiválasztás és karrier

44. A bírák kiválasztására és előmenetelére vonatkozó döntéseknek a törvényben vagy az illetékes hatóságok által előzetesen megállapított objektív kritériumokon kell alapulniuk. E döntéseknek az érdemeken kell alapulniuk, figyelembe véve az ügyek elbírálásához szükséges képzettséget, készségeket és képességeket a jog alkalmazásával, az emberi méltóság tiszteletben tartása mellett.

45. A bírakkal vagy a bírói tisztségre pályázókkal szemben nem lehet megkülönböztetést alkalmazni semmilyen okból, mint például nem, faj, bőrszín, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, fogyatékoság, születés, szexuális irányultság vagy egyéb helyzet alapján. Nem tekinthető diszkriminatívnak az a követelmény, hogy a bírónak vagy bírói tisztségre pályázónak az érintett állam állampolgárának kell lennie.

46. A bírák kiválasztásáról és előmeneteléről döntő hatóságnak függetlennek kell lennie a végrehajtó és a törvényhozó hatalomtól. Függetlenségének biztosítása érdekében a hatóság tagjainak legalább fele a bírák által választott bíró legyen.

47. Amennyiben azonban az alkotmányos vagy egyéb jogi rendelkezések előírják, hogy az államfő, a kormány vagy a törvényhozó hatalom hozza meg a bírák kiválasztására és előmenetelére vonatkozó döntéseket, egy független és illetékes, jelentős részben a bírói karból álló hatóságot (a IV. fejezetben szereplő, a bírói tanácsokra vonatkozó szabályok sérelme nélkül) kell felhatalmazni arra, hogy ajánlásokat tegyen vagy véleményt nyilvánítson, amelyeket az érintett kinevezésre jogosult hatóság a gyakorlatban követ.

48. A 46. és 47. bekezdésben említett független hatóságok tagságának a lehető legszélesebb körű képviselést kell biztosítani. Eljárásaiknak átláthatónak kell lenniük, és a döntések indoklását kérésre a kérelmezők rendelkezésére kell bocsátani. A sikertelen pályázónak jogában áll megtámadni a döntést, vagy legalább azt az eljárást, amelynek alapján a döntést meghozták.

Hivatali idő és elmozdíthatatlanság

49. A hivatali idő biztonsága és az elmozdíthatatlanság a bírák függetlenségének kulcsfontosságú elemei. Ennek megfelelően a bírának garantált hivatali idővel kell rendelkezniük a kötelező nyugdíjkorhatárig, amennyiben van ilyen.

50. A bírák hivatali idejét törvényben kell meghatározni. A határozatlan idejű kinevezés csak a törvényben meghatározott fegyelmi vagy büntetőjogi rendelkezések súlyos megsértése esetén szüntethető meg, vagy ha a bíró már nem képes bírói feladatokat ellátni. Az idő előtti nyugdíjazás csak az érintett bíró kérésére vagy egészségügyi okokból lehetséges.

51. Amennyiben a felvétel próbaidőre vagy határozott időre történik, a kinevezés megerősítéséről vagy megújításáról szóló döntést csak a 44. bekezdéssel összhangban kell meghozni, hogy a bírói kar függetlenségét teljes mértékben történő tiszteletben tartásával.

52. A bíró nem kaphat új kinevezést vagy nem helyezhető át másik bírói hivatalba anélkül, hogy ehhez ne járulna hozzá, kivéve fegyelmi szankciók vagy az igazságszolgáltatási rendszer szervezetének reformja esetén.

Javadalmazás

53. A hivatásos bírák javadalmazási rendszerének fő szabályait törvényben kell rögzíteni.

54. A bírák javadalmazásának arányosnak kell lennie a hivatásukkal és felelősségükkel, és elegendőnek kell lennie ahhoz, hogy megvédje őket a döntéseik befolyásolására irányuló ösztönzőktől. Garanciákat kell biztosítani az ésszerű díjazás fenntartására betegség, szülési vagy apasági szabadság esetén, valamint az öregségi nyugdíj kifizetésére, amelynek ésszerű arányban kell állnia a munkaidőben kapott díjazásukkal. Külön jogszabályi rendelkezéseket kell bevezetni a kifejezetten a bírákat érintő javadalmazáscsökkentés elleni védelemként.

55. Kerülni kell azon rendszereket, amelyek a bírák alapjavadalmazását a teljesítménytől teszik függővé, mivel ezek nehézségekhez vezethetnek a bírák függetlenségét illetően.

Képzés

56. A bírának elméleti és gyakorlati alap- és továbbképzésben kell részesülniük, amelyet teljes egészében az állam finanszíroz. Ennek ki kell terjednie a bírói tisztségek gyakorlásával kapcsolatos gazdasági, társadalmi és kulturális kérdésekre. Az ilyen képzés intenzitását és időtartamát a korábbi szakmai tapasztalat fényében kell meghatározni.

57. Egy független hatóságnak - az oktatási autonómiával teljes összhangban - biztosítani kell, hogy az alap- és továbbképzési programok megfeleljenek a nyitottság, a szakértelem és a pártatlanság követelményeinek, amelyek a bírói tisztséggel együtt járnak.

Értékelés

58. Amennyiben az igazságügyi hatóságok a bírák értékelésére szolgáló rendszereket hoznak létre, e rendszereknek objektív kritériumokon kell alapulniuk. Ezeket az illetékes igazságügyi hatóságnak közzé kell tennie. Az eljárásnak lehetővé kell tennie, hogy a bírák kifejthessék véleményüket saját tevékenységükről és e tevékenységek értékeléséről, valamint hogy az értékeléseket független hatóság vagy bíróság előtt megtámadhassák

VII. fejezet - Feladatok és felelősségi körök

Kötelezettségek

59. A bírának egyformán védeniük kell minden személy jogait és szabadságát, tiszteletben tartva méltóságukat a bírósági eljárás során.

60. A bírának minden ügyben függetlenül és pártatlanul kell eljárniuk, biztosítva, hogy minden fél tisztességes meghallgatásban részesüljön, és szükség esetén magyarázatot adva az eljárási kérdésekre. A bírának a bírósági eljárásra gyakorolt bármilyen illetéktelen külső befolyástól mentesen kell eljárniuk, és ezt kell láttatniuk.

61. A bírának el kell dönteniük az eléjük utalt ügyeket. Visszavonulhatnak egy ügytől, vagy elutasíthatják az eljárás lefolytatását, ha erre a törvényben meghatározott nyomós okuk van, másképp azonban nem.

62. A bírának minden ügyet kellő gondossággal és ésszerű időn belül kell kezelniük.

63. A bírának ítéleteiket világos és érthető nyelven, egyértelműen kell indokolniuk.

64. A bírának megfelelő esetekben ösztönözniük kell a feleket a békés megegyezésre.

65. A bírának rendszeresen frissíteniük és fejleszteniük kell szakmai felkészültségüket.

Felelősség és fegyelmi eljárás

66. A bírák által az ügyek eldöntése során végzett jogértelmezés, tényértékelés vagy bizonyítékmérlegelés nem vonhatja maga után a polgári jogi vagy fegyelmi felelősséget, kivéve a rosszhiszeműség és a súlyos gondatlanság eseteit.

67. Kizárólag az állam kérheti a bíró polgári jogi felelősségének bírósági úton történő megállapítását abban az esetben, ha kártérítést kellett megítélnie.

68. A bírák által az ügyek eldöntése érdekében végzett jogértelmezés, tényértékelés vagy bizonyítékmérlegelés nem vonhatja maga után a büntetőjogi felelősséget, kivéve a rosszhiszeműség eseteit.

69. Fegyelmi eljárás indulhat, ha a bírák nem hatékonyan és megfelelően látják el feladataikat. Az ilyen eljárásokat független hatóságnak vagy bíróságnak kell lefolytatnia a tisztességes eljárás minden garanciájával, és biztosítani kell a bíró számára a döntés és a szankció megtámadásának jogát. A fegyelmi szankcióknak arányosnak kell lenniük.

70. A bírák nem vonhatók személyesen felelősségre, ha döntésüket fellebbezés útján felülbírálják vagy módosítják.

71. Amikor nem bírói feladatokat látnak el, a bírák a polgári, büntető- és közigazgatási jog alapján ugyanúgy felelősek, mint bármely más állampolgár.

VIII. fejezet - A bírák etikája

72. A bírának tevékenységük során a szakmai magatartás etikai elveinek kell irányadónak lenniük. Ezek az elvek nem csak a fegyelmi intézkedésekkel szankcionálható kötelezettségeket tartalmazzák, hanem útmutatást nyújtanak a bírának a magatartásukhoz is.

73. Ezeket az elveket a bírói etikai kódexekben kell lefektetni, amelyeknek a bírák és az igazságszolgáltatás iránti közbizalmat kell erősíteniük. A bírának vezető szerepet kell játszaniuk e kódexek kidolgozásában.

74. A bírának lehetőséget kell biztosítani arra, hogy etikai tanácsot kérhessenek az igazságszolgáltatáson belüli szervtől.